

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

**Кафедра технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики
в дошкільній освіті**

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА**

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції

(2-3 березня 2023 року)

м.Харків

УДК 37.091.33:004

Головний редактор:

БОЙЧУК Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

ВОРОЖБИТ-ГОРБАТЮК В.В – доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В.Сташиса Національної Академії правових наук України.

ДОЦЕНКО С.О. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ПОНОМАРЬОВА Н.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного факультету, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ТАРАРАК Н.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії, технологій і методик дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ТАНЬКО Т.П. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ЧАПЛИГІНА А.Б. – доктор біологічних наук, професор, професор, завідувачка кафедри зоології, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ОЛЕФІРЕНКО Н.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри інформатики, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

ШАПОВАЛОВА Олена – начальник редакційно-видавничого відділу ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 3 від 15 березня 2023 року)*

Цифрова трансформація освіти та науки : матеріали І Всеукраїнських науково-практичної конференції, 2-3 берез. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2023. – 272 с.

У збірнику відображено тези І Всеукраїнської науково-практичної конференції, метою якої було об'єднання українських науковців для обговорення актуальних проблем цифровізації освіти і науки; обмін досвідом та науковими розробками, презентування своїх новаторських ідей, які можуть привернути увагу широкого кола фахівців і стати предметом дискусії.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, учителям, докторантам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2023

Кічак Б. THE MAIN WAYS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION WITH THE HELP OF DIGITAL INTEGRATION	107
Липська А. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	110
Лі Хайцзюань. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ	116
Майстрюк І. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В САМООСВІТІ ШКОЛЯРІВ	120
Молчанова Д. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ОРГАНІЗАТОРСЬКІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	122
Собченко Т., Желізняк О. ЦИФРОВІ СЕРВІСИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	125
Петренко Л. ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ У НАУКОВІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	129
Пирха Н. МАТЕМАТИЧНА КУЛЬТУРА СУЧАСНОГО ШКОЛЯРА.....	134
Чжан Ітін . ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МУЛЬТИМЕДІА У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	136
Чжоу Ань . ЦИФРОВІ СЕРВІСИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ УЧНЯ	140
Ярцева Д., Ярцева М. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВОЇ ПЛАТФОРМИ “BODY INTERACT” ПРИ НАПИСАННІ УЧБОВОЇ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ІНОЗЕМНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	142
<i>Секція 3. Інновації в умовах цифрової трансформації освітнього середовища</i>	
Абрамова О., Пеняк Ю. РОЗВИТОК НЕФОРМАЛЬНОГО ТА ІНФОРМАЛЬНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	146
Бакай С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ СЬОГОДЕННЯ.....	150

кваліфікації педагогічних працівників: нові вимоги і можливості» (Prometheus, 15 годин, 0,5 кредита ЄКТС).

Тож викладачі по всьому світу високо цінують та підтримують різні ініціативи з неформальної освіти, тому що НФО взмозі активувати кар'єрні можливості як для викладача, так і для студента; дозволяє бути обізнаним у рамках формальної освіти та поза ними; робить внесок у зміцнення наукової спільноти та сприяє укріпленню порозуміння між викладачами та студентами; сприяє розвитку особистого навчання та постійного зростання за допомогою альтернативних шляхів отримання професійних знань та корисних навичок.

Література:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 01.01.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 08.02.2023)
2. Non-formal education: Definition. URL : <http://uis.unesco.org/en/glossary> (дата звернення: 08.02.2023)
3. Non-formal education in EYF supported projects. URL : <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/non-formal-education> (дата звернення: 08.02.2023).

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ СЬОГОДЕННЯ

Світлана БАКАЙ

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії, технологій і методик дошкільної освіти
факультет дошкільної освіти, Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди,
м. Харків

У педагогічній науці приділено значну увагу проблемам інформатизації освіти, застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій, формуванню інформаційної компетентності педагогів та інших фахівців. Сьогодні науковці

стверджують про єдиний наскрізний процес перетворення суспільства, в основі якого технології, що розвиваються, одна з яких була інформатизація, яка замінюється тепер на цифровізацію, що стає ключовим напрямом розвитку освіти. На думку багатьох учених, саме освіта має якомога швидше забезпечити суспільству і кожному громадянину, зокрема молоді перехід в цифрову епоху, орієнтовану на інші інструменти праці, інше середовище життєдіяльності та підготувати молодь до нових типів і видів праці.

Слід зазначити, що у контексті цифровізації освіти з'являються важливі питання, які характеризують педагогічні пріоритети та виникає важливе питання: як виховувати дітей та молоді у цифровому просторі?

Дитина ХХІ століття відкриває світ не лише через пізнання навколишнього, навчання в закладах освіти, сімейний вплив, а й за допомогою інформаційно-комунікаційних засобів, зокрема за допомогою смартфона. Таке становище зумовлює особливості й специфіку навчання, виховання й розвитку дитини у цифровому просторі, а також відмін в освітній політиці та усталених практиках, як на рівні школи, так і сім'ї як первинного інституту виховання.

Зазначмо, що колектив Інституту проблем виховання НАПН України разом з Консультативно-дорадчою радою з цифрової освіти і педагогіки розробили та обговорили з освітянами Концепцію виховання дітей та молоді в цифровому просторі, яка є світоглядною щодо новітнього уявлення процесу виховання у цифровому світі та представлена системою науково обґрунтованих положень, що розкривають суспільні виклики й стратегічні напрями виховання дітей і молоді в умовах цифрової реальності.

Безумовно, соціальна значущість Концепції полягає в узгодженості виховних впливів на дітей і молоді у цифровому просторі; консолідації зусиль держави, освіти і сім'ї, реального сектору економіки щодо створення безпечного та сприятливого для особистісного розвитку дитини цифрового простору.

Науковцями окреслюється, що концепція ґрунтується на основних положеннях Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню

освіту», «Про охорону дитинства», Рекомендацій Ради Європи про співпрацю між правоохоронними органами та постачальниками Інтернет-послуг у протидії кіберзлочинності, Керівних принципах у сфері прав людини для Інтернет-провайдерів (Рада Європи та EuroISPA) та Керівних принципах з прав людини для постачальників онлайн-ігор (Рада Європи та ISFE), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

Важливим є те, що у Концепції окреслено всі ті проблеми і ризики в аспекті виховання дітей та молоді у цифровому просторі. За структурою Концепція містить три основні розділи. У першому розділі – «Новий вимір виховання – урахування цифрової реальності» – розглядаються виховний потенціал цифрового простору, принципи виховання дітей і молоді в його умовах, формування картини світу, інші методологічні основи.

У другому розділі – «Діти та молодь у цифровому просторі: виховні виклики» – висвітлено проблеми дітей і молоді, з якими вони стикаються, а саме: дитина дошкільного віку в цифровому просторі – об'єктивна реальність чи необхідність; цифровий простір у життєдіяльності учнів молодшого шкільного віку; виховний вплив цифрового простору на підлітків і старшокласників; цифрова інтернаціоналізація у вихованні учнівської і студентської молоді; кібербулінг і способи протидії.

У третьому розділі – «Стратегічні напрями виховання дітей та молоді у цифровому просторі» – представлено бачення цифрового освітньо-виховного середовища закладу освіти; цифрової компетентності вихователів; спілкування в умовах цифрового інтенсиву: формування у дітей і молоді змістової вибірковості; збереження фізичного, психічного, соціального й духовного здоров'я дітей і молоді; виховання культури поведінки в цифровому освітньому просторі; віртуальна мистецька освіта; здоров'язбережувальна сімейна медіаосвіта; виховні критерії та моніторинг якості виховання у цифровому освітньо-виховному середовищі тощо.

Дуже цінним є те, що розроблення Концепції дозволило не тільки

виявити проблеми у вихованні дітей і молоді у цифровому просторі, а й окреслити принципово нові форми, методи й технології виховання у цифровому середовищі.

Таким чином, існує необхідність молоді адаптуватися до нових технологій цифрового середовища, активізувати освітню парадигму щодо навчання упродовж життя як форми підвищення власної цифрової компетентності, саморозвитку, професійної і життєвої самореалізації. Місія сучасної освіти полягає у тому, щоб допомогти кожній людині комфортно почуватися в цифровому суспільстві.

Цифрова реальність обумовлює визначення педагогічних пріоритетів у трансформації до перегляду форм, методів, засобів і технологій навчання, виховання й розвитку здобувача освіти. Важливого значення набуває і бачення проблем організації освітнього й виховного впливу на дітей і молодь у цифровому просторі та засобів їх вирішення. Цифровізація освіти зумовлює об'єднання зусиль вчених і практиків педагогічної і психологічної наук, фахівців цифрових технологій для міждисциплінарного вирішення сучасних проблем організації цифрового освітнього процесу.

Література:

1. Дошкільна освіта. Міністерство науки та освіти України <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
2. Сисоєва С. Цифровізація освіти: педагогічні пріоритети. «Освіта і суспільство». 2021. № 10-11. С. 8-9.